**Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer**

*afdeling* **Directie Inhoud**

*aan* De leden van de vaste Commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving

*datum* *23 april 2024*

Betreffende wetsvoorstel:

**36412**
Wijziging van de Waterschapswet, de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht in verband met het versterken van de toepassing van het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing, het geven van ruimte aan nieuwe ontwikkelingen en het oplossen van enkele knelpunten

## Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 23 april 2024 aangenomen door de Tweede Kamer.
Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB en JA21.
Tegen: PVV en FVD.

## Aangenomen amendementen

**Artikel I onderdeel G**
15 (Olger van Dijk en Grinwis) over lichte voorhang voor de amvb, bedoeld in artikel 120, zevende lid, onder b

Met het voorliggende wetsvoorstel wordt een verandering in de kostentoedelingsmethode geïntroduceerd met het doel om het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing beter toe te passen. Hiernaast wordt er een bestuurlijke bandbreedte van 25% voorgesteld waarmee waterschappen af kunnen wijken van de uitkomsten van de nieuwe kostentoedelingsmethode. Deze bandbreedte kan worden verruimd naar maximaal 50% wanneer er aan per algemene maatregel van bestuur gestelde regels voldaan wordt. De indiener merkt hierbij op dat het risico bestaat dat bij een te grote bandbreedte het beoogde doel van dit wetsvoorstel, namelijk het beter toepassen van het profijtbeginsel, tenietgedaan wordt. Om te waarborgen dat recht gedaan wordt aan beoogde doel van dit wetsvoorstel, stelt de indiener daarom voor om een lichte voorhangprocedure te laten

gelden voor de algemene maatregel van bestuur onder artikel 120, zevende lid, onderdeel b.
**Met algemene stemmen aangenomen.**

**Artikel I, onderdeel Q**
11 (Olger van Dijk) over wetsevaluatie van artikel 122, vijfde lid

Indiener maakt zich zorgen over wat de vereiste van een draagvlakbepaling bij plusvoorzieningen gaat betekenen voor de waterschappen op uitvoeringsniveau. Door de voor de indiener niet onbegrijpelijke relatief hoge drempel die opgeworpen wordt, vraagt de indiener zich af of dit in de praktijk zal kunnen betekenen dat er geen plusvoorzieningen toegepast zullen worden. Aangezien het niet meer toepassen van plusvoorzieningen een niet beoogde uitkomst zou zijn is de indiener van mening dat een evaluatie op dit wetsonderdeel wenselijk is. Dit amendement voorziet daarom in een evaluatiebepaling van artikel 122, vijfde lid, uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding van het wetsvoorstel.
**Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, BBB, JA21, FVD en de PVV.**
**De fractie van de CDA wenst geacht te worden voor dit amendement te hebben gestemd.**

## Verworpen amendementen

**Diverse Artikelen**
14 (Heutink) over het niet wettelijk vastleggen dat waterschappen belastinggeld mogen uitgeven voor investeringen om in de toekomst klimaatneutraal te zijn

Dit amendement strekt ertoe dat niet wettelijk zal worden vastgelegd dat waterschappen belastinggeld mogen uitgeven voor investeringen teneinde in de toekomst klimaatneutraal te zijn.
Bij de uitvoering van hun bestaande primaire taken stoten de waterschappen broeikasgassen uit. Ter compensatie gaan zij ‘extra hernieuwbare energie’ opwekken. Meer dan zijzelf nodig heeft. Indiener wil voorkomen dat de belastingbetaler de kosten voor het opwekken van deze extra hernieuwbare energie moet dragen.
Indiener is van mening dat waterschappen enkel zorg dienen te dragen voor de bestaande primaire taken die aan hen zijn toebedeeld, zoals afvalwater zuiveren, dijken beheren en het regelen van de waterstand middels gemalen en sluizen. Taken die thuishoren bij een energiemaatschappij zijn hier geen onderdeel van en zouden dit volgens indiener ook nooit moeten worden.
**Verworpen. Voor: JA21, FVD en de PVV.**

**Artikel I, onderdeel G**
12 (Sneller) over een andere bandbreedte voor het kunnen afwijken van de in de wet opgenomen formule voor het toedelen van kosten aan de categorieën ongebouwd en natuur

Bij de in het wetsvoorstel voorgestelde wijziging van artikel 120 van de Waterschapswet krijgt het algemeen bestuur van het waterschap een bandbreedte om af te wijken van de in de wet opgenomen formule voor het toedelen van kosten aan de categorieën ongebouwd en natuur (categorie b en c). Met deze bandbreedte kan het algemeen bestuur het kostendeel voor betreffende categorieën tot respectievelijk maximaal 30% (twee jaar na inwerkingtreding verandert dit in maximaal 25%) of 50% verlagen of verhogen. Indiener is van mening dat de objectiviteit van het toedelen van kosten voor de watersysteemheffing hiermee verloren gaat. Een objectievere, en daarmee meer voorspelbare, kostentoedeling was juist een van de intenties achter de wetswijziging.
Indien een algemeen bestuur van een waterschap er bijvoorbeeld voor kiest om het kostendeel van categorie b (ongebouwd niet-zijnde natuurterrein) met 25% te verlagen, dan zullen de kosten voor categorie c (ongebouwd zijnde natuurterrein) en/of categorie d (gebouwd woningen en niet-woningen) moeten stijgen om deze kostendaling te compenseren. Omdat het toepassen van de maximaal toegestane kostenstijging in categorie c (30% in de eerste twee jaar, daarna 25%) niet genoeg zal zijn om een maximale kostenverlaging in categorie b te compenseren, zal er in het geval van een (forse) kostenverlaging in categorie b altijd sprake zijn van een kostenstijging in categorie d. In de praktijk betekent dat het afwentelen van kosten voor eigenaren van infrastructuur en agrarische terreinen voor kosten voor woningeigenaren en bedrijven zorgt. Zeker met het oog op het bevriezen van de kostenverdeling binnen categorie d op het peiljaar van twee jaar voor inwerkingtreding van de wet – waarmee de WOZ-stijgingen van de afgelopen jaren niet worden gemitigeerd – acht de indiener deze onzekerheid en mogelijke verdere lastenstijging onwenselijk voor woningeigenaren en bedrijven.
Indiener begrijpt echter de wens van de waterschappen voor een bepaalde mate van bestuurlijke vrijheid. Daarom stelt indiener andere percentages voor (10% en 25% voor artikel 120, zevende lid, onderdeel a onderscheidenlijk b) waarmee een bepaalde mate van bestuurlijke vrijheid wordt behouden, maar waarmee meer zekerheid wordt geboden aan degenen aan wie de watersysteemheffing wordt geheven in de categorieën b, c en d.
**Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt en D66.**

**Artikel I, onderdeel G**
16 (Pierik) over een structurele bandbreedte van 30% per kostenaandeel

Het wetsvoorstel introduceert een nieuwe methode om de kosten van het watersysteembeheer over de belanghebbende groepen te verdelen. Onderdeel van de nieuwe kostentoedelingsmethode is een bandbreedte die de waterschapsbesturen de ruimte geeft om de kostenaandelen voor de categorieën ongebouwd en natuur goed af te stemmen op de specifieke kenmerken van het beheergebied en de taakuitoefening van het waterschap.

De bandbreedte is ook nodig om te voorkomen dat de waterschappen, gedwongen door het systeem, bij de invoering van het nieuwe belastingstelsel grote lastenverschuivingen moeten doorvoeren. De waterschappen hebben becijferd dat een bandbreedte van maximaal 30% per kostenaandeel nodig is. Het wetsvoorstel biedt deze ruimte voor twee

jaar; daarna bedraagt de bandbreedte maximaal 25% per kostenaandeel. Met dit amendement wordt de bandbreedte structureel op 30% gezet.
**Verworpen. Voor: SGP en BBB.**

**Artikel I, onderdeel H**
9 → **17** (Grinwis c.s.) over het facultatief maken van de tariefdifferentiatie voor de watersysteemheffing tussen woningen en niet-woningen binnen de categorie gebouwd

Dit amendement strekt ertoe de tariefdifferentiatie voor de watersysteemheffing binnen de categorie gebouwd tussen woningen en niet-woningen op te nemen als facultatieve voorziening (kan-bepaling), zodat waterschapsbesturen zelf kunnen besluiten deze differentiatie al of niet toe te passen.

Het tarief voor de watersysteemheffing binnen de categorie gebouwd voor woningen en niet-woningen is een percentage van de WOZ-waarde van het gebouw. Momenteel is dit tarief voor alle eigenaren hetzelfde. Omdat de WOZ-waarden van woningen gedurende een langere periode veel sterker zijn gestegen dan de WOZ-waarden van niet-woningen, zijn woningeigenaren een steeds groter deel van de watersysteemheffing gebouwd gaan opbrengen. Waterschappen hebben tot nu toe geen mogelijkheden om iets aan deze lastenverschuiving te doen.

In het wetsvoorstel is een verplichting voor de waterschappen opgenomen om bij een verschil in waardeontwikkeling tussen woningen en niet-woningen een verschillend tarief voor deze twee soorten objecten te hanteren. De indieners vinden het verstandig dat de mogelijkheid aan waterschappen wordt geboden om onderscheid te maken tussen deze categorieën, maar is het niet eens met de opgelegde verplichting.

De indieners zijn van mening dat het algemeen bestuur van het waterschap, als democratisch gekozen orgaan zelf in staat moet zijn om te bepalen in welke mate er van de mogelijkheid gebruik wordt gemaakt om onderscheid te maken tussen categorieën gebouweigenaren. Het besluit om verschillende tarieven te hanteren wordt jaarlijks genomen bij het vaststellen van de verordening op de watersysteemheffing. Deze werkwijze sluit aan bij de bevoegdheid die gemeenteraden hebben om al of geen verschil te maken in de ozb-tarieven van woningen en niet-woningen.
**Verworpen. Voor: ChristenUnie, SGP, CDA, BBB en JA21.**

**Artikel I, onderdeel H, onderdeel 2**
13 → **18** (Sneller en Gabriëls) over het bij de tariefbepaling gebruiken van een vervroegd peiljaar om de ongelijke onderlinge kostenverdeling tussen woningen en niet-woningen in de categorie gebouwd eerlijker te maken

Met dit amendement wordt de ongelijke onderlinge kostenverdeling tussen woningen en niet-woningen in de categorie gebouwd eerlijker gemaakt door een vervroegd peiljaar voor het bepalen van het tarief aan te wijzen.

Deze wetswijziging zorgt er reeds voor dat stijgende prijzen van onroerend goed niet meer leiden tot een steeds groter kostendeel van de categorie gebouwd en is in die zin een goede stap vooruit. Ook een goede stap vooruit is dat het wetsvoorstel toekomstige verschillende waardestijgingen binnen de categorie gebouwd mitigeert, doordat het verschil in tarief wordt bepaald door het verschil in waardeontwikkeling tussen woningen en niet-woningen in het desbetreffende waterschap. Als peiljaar voor de waardeontwikkeling wordt echter 1 januari twee jaar voorafgaand aan inwerkingtreding van het wetsvoorstel gehanteerd. Naar verwachting gaat het om 1 januari 2024. Door dit peiljaar te hanteren, ligt de buitensporige waardestijging van woningen besloten in de nulmeting voor het bepalen van het tarief. Hiermee wordt de lastenverschuiving van niet-woningen naar woningen die de afgelopen jaren ontstond, doorgevoerd in de nieuwe wijze waarop het tarief wordt bepaald. In de Memorie van Toelichting staat hierover: "In 2015 betaalden woningeigenaren 77,7% van de kosten voor de categorie gebouwd. In 2020 was dit aandeel toegenomen tot 82,2%. Gezien de ontwikkelingen op de onroerendgoedmarkt is de verwachting dat de WOZ-waarde van woningen voorlopig meer zal blijven stijgen dan de WOZ-waarde van bedrijfspanden, waardoor de bovengenoemde ontwikkeling zich ook verder door zal zetten"[1]. Indieners zien dat sinds 2020 de gemiddelde WOZ-waarde van woningen inderdaad nog verder is gestegen. Zo was op 1 januari 2023 de gemiddelde WOZ-waarde van woningen 16,4% hoger dan op 1 januari 2022 (bron: CBS). Het aandeel binnen de categorie gebouwd dat in de nieuwe systematiek door woningeigenaren zal moeten worden afgedragen, zal hierdoor naar verwachting nu nog hoger zijn dan de 82,2% in 2020.
Indieners achten dit een oneerlijk en daarom ongewenst voorstel en stelt voor om 1 januari 2018 als peildatum te hanteren. Door 1 januari 2018 als peildatum te hanteren, ligt een deel van de waardestijging van woningen van de afgelopen jaren wel besloten in de nulmeting voor het bepalen van het tarief, maar worden de grillige ontwikkelingen van de afgelopen jaren buiten beschouwing gelaten. Met dit amendement vindt er ten opzichte van het wetsvoorstel een lastenverlichting plaats voor woningeigenaren en is er sprake van een lastenverhoging voor eigenaren van niet-woningen.
**Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt en D66.**

**Artikel I, onderdeel H, onderdeel 2**
24 → **25** Gewijzigd amendement van de leden Sneller en Gabriëls ter vervanging van nr. 24 over het bij de tariefbepaling gebruiken van de peildatum 1 januari 2021

Met dit amendement wordt de ongelijke onderlinge kostenverdeling tussen woningen en niet-woningen in de categorie gebouwd voor de watersysteemheffing eerlijker gemaakt door een vervroegd peiljaar voor het bepalen van de tarieven vast te stellen. Tijdens de plenaire behandeling bleek bij meerdere fractie aarzeling ten aanzien van het te ver terug in de tijd gaan. Derhalve is in dit amendement gekozen voor peildatum 1 januari 2021. Ten opzichte van het voorstel van de minister, die twee jaar voor inwerkingtreding – naar verwachting is dat 1 januari 2024 – aanwijst als peildatum, wordt hiermee in de ogen van indieners een eerlijkere balans gevonden tussen het mitigeren van een te hoog tarief voor

[1] Kamerstukken II, 2022/23, 36412, nr. 3, p. 11.

woningen en een lastenverzwaring voor niet-woningen. De keuze voor 2021 in plaats van twee jaar voor inwerkingtreding van de wetswijziging hangt samen met de grote waardestijging van woningen vanaf 2021: op 1 januari 2022 was de gemiddelde WOZ-waarde van woningen 17% hoger dan op 1 januari 2021. Ook voor de jaren daarna wordt een grotere stijging van de WOZ-waarde van woningen dan van niet-woningen verwacht. Door 1 januari 2021 als peildatum aan te wijzen, werken deze kostenverhogingen voor woningeigenaren niet door in de toekomstige tarieven voor woningen binnen de categorie gebouwd.
**Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66 en NSC.**

## Moties

19 (Grinwis c.s.) over de Kamer jaarlijks informeren over de belastingopbrengst per waterschap en onderzoek doen naar de toepassing van het "de vervuiler betaalt"-principe
**Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en BBB.**

20 (Heutink) over scherp toezicht houden op hoe de waterschappen het begrip "gebiedskenmerken" invullen zodat de rechtszekerheid in stand blijft
**Aangenomen. Voor: SP, DENK, D66, NSC, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, FVD en de PVV.**

21 (Pierik c.s.) over onderzoeken hoe dienstverlening ten behoeve van het watersysteem door agrariërs verdisconteerd kan worden in de kostentoedeling van de waterschapslasten
**Aangenomen. Voor: SP, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB en de PVV.**

22 (Pierik en Vedder) over in beeld brengen welke kosten waterschappen moeten maken voor verbetering van de natuurkwaliteit
**Verworpen. Voor: SP, DENK, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB en JA21.**

23 (Olger van Dijk en Pierik) over onderzoeken hoe de zuiverings- en verontreinigingsheffing meer op basis van de omvang van huishoudens geheven kan worden
**Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, Volt, D66, NSC, de VVD, het CDA, BBB en JA21.**